

MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN VUOSIKERTOMUS 1.1.2022–31.12.2022

MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖ sr
Taavetti Laitisen katu 4, 00300 Helsinki
www.miinasillanpaa.fi
etunimi.sukunimi@miinasillanpaa.fi
Y-tunnus 0202032-0

MIINA
SILLANPÄÄN
SÄÄTIÖ

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022	3
1. MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN TARKOITUS JA KONSERNIRAKENNE	4
2. ROHKEAA KEHITTÄMISTYÖTÄ PAREMMAN IKÄÄNTYMISEN HYVÄKSI	4
2.1. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA.....	6
Työikäisten kehitysvammaisten toimintakyvyn ylläpitäminen terveyskäyttämiseen vaikuttavan Keko-valmennuksen avulla (KEKO).....	6
Tunne voimavarasi – ikääntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavarana	7
Voimaa ikämiesten arkeen	8
Läheisenä työelämässä – Voimaa läheishoivaajien työssäjaksamiseen	9
Kunnon kaveri.....	10
Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa	10
Asumisen ennakointi	11
Hyvän ikääntymisen etsijät -toiminta.....	12
Kulttuuri ja elinympäristö hyvän ikääntymisen edistäjinä	13
Apuhahat.....	13
2.2. ARVOA YKSILÖLLE JA YHTEISKUNNALLE.....	14
Strategiamme mukaista vaikuttamistoimintaa	14
Viestintä toimintamme tukena	15
3. TALOUS, HALLINTO JA OMAISUUDEN HOITO.....	16
4. TOIMINNAN ARVIOINTI JA TULEVA KEHITYS	16
LIITE 1.....	18
SÄÄTIÖN EDUSTUKSET VUONNA 2022	18
LIITE 2	20
SÄÄTIÖN TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA 2022.....	20

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022

Toimintavuotta 2022 leimasivat synkät uutiset ja yleinen epävarmuus, joka lisääntyi Venäjän hyökkäyssodan alkamisen ja koronapandemian jatkumisen vuoksi. Kustannusten nousu vaikeutti erityisesti jo ennestään haavoittuvassa asemassa olevien, kuten pienituloisten eläkeläisten, arjessa selviytymistä. Lisäksi monet ikääntyneet kokivat turvattomuutta, mikä ilmeni myös selvityksessä, jonka teimme yhdessä Harjulan Setlementti ry:n kanssa.

Säätiön omistaman yhtiön Wilhelmiina Palvelut Oy:n toimintaan vaikutti kilpailu hoiva-alan henkilöstöstä sekä lakisääteisen henkilöstömitoitusvaateen nousu. Koronapandemian jatkuminen kasvatti sairauspoissaolojen määrää sekä sijais- ja henkilöstökustannuksia. Taloutta rasittivat myös ennakoimattomat ja rajut hinnannousut erityisesti energiakustannusten osalta. Palvelujen kysyntä jatkui kuitenkin vahvana. Vuoden aikana eteni uuden palvelu- ja hoivakotimme rakentamishanke Ruskeasuolle Helsinkiin. Kesällä 2023 yhtiömme toiminta laajenee, kun Wilhelmiina Tenhola valmistuu ja aloittaa toimintansa. Helsingin Pikku Huopalahdessa jatkava asumispalvelukeskuksemme käyttää jatkossa nimeä Wilhelmiina Taavetti.

Säätiön yleishyödyllisessä toiminnassa keskityimme strategiaamme mukaisesti tuottamaan hyvää arkea ikääntyville ihmisille, niin että me kaikki voisimme ikääntyä paremmin. Tutkimus- ja kehittämistoimintamme avulla haimme ratkaisuja ikääntyneiden arkea vaikeuttaviin tekijöihin ja teimme näkyviksi myös vaikeina pidettyjä ikääntyvien elämään liittyviä teemoja. Toimintavuoden aikana vahvistimme ikääntyvien ihmisten omaa osallistumista kehittämistyöhön pilotoimalla Hyvän ikääntymisen etsijät -toimintaa. Henkilöstön kanssa käynnistimme toimenpiteitä, joilla voimme lisätä yhteistyötä jo olemassa olevan ammattilaisverkostomme kanssa sekä laajentaa yhteistyö- ja kumppanuusverkostoamme entisestään.

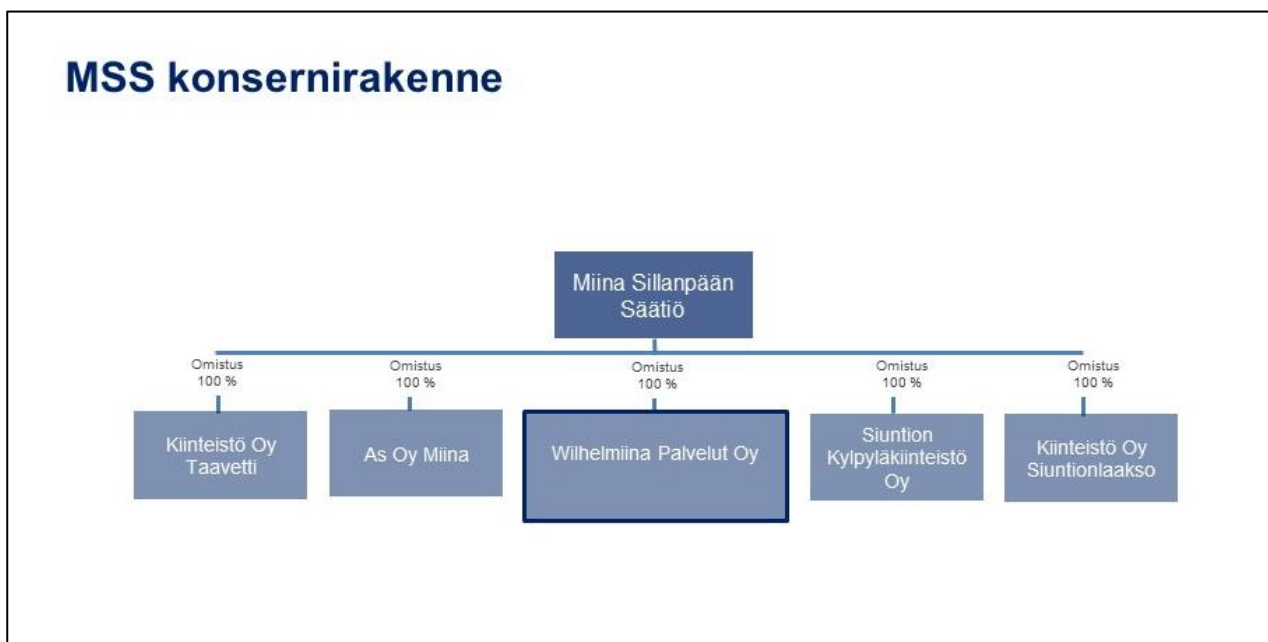
Toimintavuonna toteutui myös merkittävä hallinnollinen uudistus, kun vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Kehittämistyömme välityksellä osallistuimme järjestölähtöiseen ikääntyneiden hyvinvointia ja toimintakykyä edistävään toimintaan kunnissa. Lisäksi olimme mukana vaikuttamistyössä, joka tähtää ikääntyvien ihmisten hyvän arjen ja palveluiden turvaamiseen uusilla hyvinvointialueilla.

Kiitän lämpimästi koko säätiökonsernin henkilöstöä, yhteistyökumppaneitamme, hankkeisiin osallistuneita kansalaisia sekä Asumispalvelukeskus Wilhelmiinan asukkaita ja heidän läheisiään hyvästä yhteistyöstä, joka jatkui koronapandemian vuoksi jo kolmatta vuotta poikkeusolosuhteissa. Toivon, että lähitulevaisuus tuo mukanaan terveyttä ja turvallisuutta.

Eija Sorvari
Toimitusjohtaja

1. MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN TARKOITUS JA KONSERNIRAKENNE

Vuonna 1965 perustettu Miina Sillanpään Säätiö sr toteuttaa sääntöjensä mukaisesti kansanterveyttä edistävää toimintaa järjestämällä ja kehittämällä ikääntyneiden asumista ja muita palveluja sekä kuntoutusta. Lisäksi säätiö tukee toimialojensa tutkimustoimintaa myöntämällä apurahoja tieteellisiin tutkimuksiin. Säätiö toteuttaa sääntömääräistä tarkoitustaan omalla toiminnallaan sekä omistamiensa yhtiöiden toiminnan kautta. Omana toimintanaan säätiö keskittyy yleishyödylliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Liiketoimintana harjoitettavaa palvelutoimintaa järjestää säätiön kokonaan omistama yhtiö Wilhelmiina Palvelut Oy, joka tuottaa hoiva-, asumis- ja kuntoutuspalveluja ikäihmisille. Yhtiön toimipaikka on Helsingin Pikku Huopalahdessa. Lisäksi säätiökonserniin kuuluivat kiinteistöhallintayhtiöt Siuntion Kylpyläkiinteistö Oy, Kiinteistö Oy Taavetti, Asunto Oy Miina ja Kiinteistö Oy Siuntionlaakso.

Kuvio 1. Miina Sillanpään Säätiö -konsernin rakenne toimintavuonna 2022

2. ROHKEAA KEHITTÄMISTYÖTÄ PAREMMAN IKÄÄNTYMISEN HYVÄKSI

Toimintavuonna yleishyödyllisen tutkimus- ja kehittämistyömme tavoitteena oli strategian mukaisesti edistää ikääntyvien elämänlaatua ylläpitämällä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä kehittämällä hyvinvointia tukevaa elinympäristöä.

Kuvio 2. Säätiön strategia ja arvot. (Tuuli Hannikainen, suunnittelija, teollinen muotoilija)

Hyvän ikääntymisen ratkaisujen löytämiseksi ja vaikuttavien tuotosten aikaansaamiseksi ikääntyvät ihmiset osallistuivat itse aktiivisesti säätiön kehittämistoiminnan eri vaiheisiin. Toimintavuonna käynnistyneen Hyvän ikääntymisen etsijät -toiminnan avulla saimme kehittämis- ja vaikuttamistoimintaamme tietoa ikääntyvien ihmisten omista tarpeista ja toiveista.

Tutkimus- ja kehittämistyömme toteutui pääosin kehittämishankkeiden välityksellä, joihin saimme ulkopuolista rahoitusta. TKI-toimintamme toteutui monialaisessa kehittäjäkumppanuudessa kansalaisten, sosiaali- ja terveysalan sekä teknologia-alan asiantuntijaorganisaatioiden, korkeakoulujen, yliopistojen, hyvinvointialueiden, kuntien ja yritysten kanssa. Seurasimme ja arvioimme kehittämistyön tuloksia ja vaikutuksia hankekohtaisesti.

Valtakunnallisesti tunnettujen, säätiön ylläpitämien digipalvelujen kysyntä ja käyttö jatkuivat vilkkaina. Aivoterveyttä edistävä Muistipuisto®.fi -sivusto näkyi hyvin mediassa ja sen käyttäjämäärä oli keskimäärin 5000–6000 henkilöä/kuukausi. Teimme yhteistyötä myös Kuuloliiton Kuule ja muista -hankkeen kanssa kehittämällä Muistipuistoon kuuloon perustuvia muistin ja tarkkaavaisuuden harjoituksia. Nautitaan luonnosta! -korttipakan kuudes painos loppui keväällä 2022 ja kysyntää ohjattiin maksuttomasta Luontosivusto.fi -palvelusta löytyvän sähköisen korttipakan pariin. Lisäksi Neuvokkaat naiset® -hankkeen sähköinen materiaalipankki oli edelleen käytettävissä.

Koronapandemian jatkuessa työskentelimme osin lähi- ja osin etätyönä, mikä edellytti myös virtuaalisten keinojen käyttöä henkilöstön vuorovaikutuksen, kehittämistyön ideoinnin ja keskinäisen

viestinnän mahdollistamiseksi. Sisäisenä prosessina vahvistimme osaamisen jakamista mm. järjestämällä kuukausittain virtuaaliset teemakahvit, joissa tutustuimme toistemme työhön ja toimintamme keskiössä oleviin yhteiskunnallisiin ilmiöihin. Henkilöstöllämme oli myös kolme kasvokkain pidettyä kehittämistyöpajaa, joiden teemoina olivat strategian toteutumisen arviointi, strategian mukainen yhteiskehittäminen sekä yhteistyöverkostot.

2.1. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

Työikäisten kehitysvammaisten toimintakyvyn ylläpitäminen terveyskäyttäytymiseen vaikuttavan Keko-valmennuksen avulla (KEKO)

Työikäisille kehitysvammaisille henkilöille ja heidän ohjaajilleen sekä lähipiirilleen suunnatun ryhmämuotoisen Keko-elintapavalmennuksen tavoitteena on kehitysvammaisten osallistujien terveyskäyttäytymisen ja fyysisen toimintakyvyn koheneminen sekä sairausriskien pieneneminen. Tavoitteena on myös, että valmennettavien ohjaajien ja lähipiirin terveellisiin elämäntapoihin liittyvät tiedot, taidot ja asenteet vahvistuvat niin, että he osaavat tukea ja ohjata kehitysvammaisia henkilöitä elämäntapamuutoksissa sekä omalla toiminnallaan että ympäristötekijöitä muokkaamalla. Valmennuksen sisältöalueina ovat liikunta, ravitsemus, uni sekä omasta hygieniasta huolehtiminen.

Toimintavuonna valmennuksiin osallistui viisi ryhmää, joissa oli yhteensä 39 kehitysvammaista osallistujaa ja heidän 11 ohjaajaansa. Lähipiirille järjestettäviin infotilaisuuksiin osallistui yhteensä 49 läheistä tai ohjaajaa. Monipuolinen, noin vuoden kestävä Keko-valmennusprosessi alkoi ohjaajille suunnatulla etävalmennuksella, joka toteutui ennen ensimmäistä lähijaksoa sekä lähijaksojen välissä. Ryhmämuotoiset lähijaksot järjestettiin osallistujien kotipaikkakunnalla tai sen läheisyydessä eri puolilla Suomea.

Valmennuksen tuloksellisuutta selvitimme elintapakyselyillä sekä terveysriski- ja fyysisen toimintakyvyn testeillä. Elintapakyselyiden perusteella arkiliikunta ja lihaskuntoharjoittelu olivat lisääntyneet. Muutokset liikuntakäyttäytymisessä heijastuivat kaikkiin mitattuihin fyysisen toimintakyvyn testeihin (tasapaino, kävelynopeus ja puristusvoima), joissa todettiin myönteisiä muutoksia. Lisäksi elintapakyselyt osoittivat, että ruokailutottumukset ja suunhygienian hoito olivat kohentuneet. Myönteiset muutokset ravinto- ja liikuntakäyttäytymisessä näkyivät myös pienentyneinä terveysriskeinä.

Suurin osa kehitysvammaisista osallistujista koki saavuttaneensa tai ylittäneensä yksilölliset terveystavoitteensa. Tämä kertoo osallistujalle mielekkään tavoitteen määrittelyn onnistumisesta sekä ohjaajien kannustajina toimimisen roolin vahvistumisesta. Kaikki ohjaajat saavuttivat asettamansa kehittymistavoitteen osin tai kokonaan. Ohjaajat pitivät uusien toimintatapojen käyttöä mielekkäänä ja aikoivat jatkaa tavoitteellista toimintaa. Lähipiirille järjestettyihin infotilaisuuksiin osallistuneet henkilöt ilmoittivat saaneensa uusia keinoja tukea kehitysvammaisten läheistensä hyvinvoinnin edistymistä.

Viestinnällistä yhteistyötä teimme Kehitysvammaliitto ry:n ja Kuntoutussäätiö sr:n (Yhteisömedia-alusta) kanssa. Kehitysvammatuki 57 ry:n Hetkittäin-hankkeessa yhteistyö toteutui ohjausryhmäedustuksena. Keko-valmennus sai sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää kohdennettua STEA-toiminta-avustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi toiminnan kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Tunne voimavarasi – ikääntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavarana

Hankkeen tavoitteena on edistää ikääntyvien omaishoitajanaisten hyvinvointia ja jaksamista, ehkäistä omaishoitosuhteissa tapahtuvaa kaltoinkohtelua sekä lisätä omaishoitajia kohtaavien ammattilaisten ja vapaaehtoisten osaamista väkivallan tunnistamiseksi ja puheeksi ottamiseksi. Hankkeen kohderyhmänä ovat ikääntyvät omaishoitajanaiset, jotka käyttävät tai pelkäävät käyttävänsä väkivaltaa sekä omaishoitajia työssään kohtaavat järjestötyöntekijät, vapaaehtoiset ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset.

Hankkeen asiakastyö sisältää yksilö- ja ryhmätyöskentelyä. Toimintakauden aikana yksilökeskusteluihin osallistui 30 omaishoitajanaista, joista 20 osallistui Tunne voimavarasi -vertaisryhmiin. Yksilökeskusteluiden tavoitteena oli selvittää omaishoitajien voimavaroja ja tuen tarpeita sekä ohjata heitä hankkeen vertaisryhmään.

Saimme toimintavuoden aikana kolme uutta omaishoidon paikallisyhdistystä mukaan pilotoimaan Tunne voimavarasi -vertaisryhmämallia. Jatkokehitimme ryhmämallia käymällä palautekeskusteluja pilotointiin osallistuneiden järjestötyöntekijöiden kanssa sekä kysymällä ryhmiin osallistuneilta omaishoitajilta kirjallista palautetta vertaisryhmätoimintaan osallistumisesta. Vastaajat pitivät vertaisryhmätoimintaa erittäin tarpeellisena ja hyödyllisenä. Ryhmätoimintaan osallistuneet henkilöt tunsivat saaneensa toiminnasta hyvinvointia, voimavaroja ja työkaluja arkeen. Heidän itsetuntemuksensa ja tunnetaitonsa paranivat sekä omien rajojen asettaminen ja voimavaroista huolehtiminen edistyivät. Myös kaltoinkohtelu hoidettavaa kohtaan väheni.

Pilottiyhdistysten työntekijöiltä saadun palautteen perusteella sekä vertaisryhmämalli että muut hankkeen tuottamat materiaalit koettiin erittäin hyväksi ja käytännönläheisiksi. Vertaisryhmälle on tarvetta ja ryhmämalli sisältää hyvää aineistoa, jota voidaan soveltaa myös muuhun ryhmätoimintaan. Työntekijät kertoivat ymmärtävänsä väkivaltailmiötä entistä laajemmin ja uskaltavansa ottaa kaltoinkohtelun puheeksi aiempaa herkemmin.

Loppuvuoden aikana valmistui sähköinen ohjaajan opas Tunne voimavarasi -vertaisryhmämallista. Järjestimme vertaisryhmämallista ja sen käyttöönoton mahdollisuuksista ohjaajakoulutusta. Pidimme myös TunneVaaka®-infotilaisuuksia, joissa jaoin tietoa kaltoinkohtelun ilmiöstä sekä levitimme hankkeessa tuotettuja materiaaleja ammattilaisten käyttöön. Teimme kolme videota, joiden tarkoituksena on avata ja taustoittaa vertaisryhmämallin sisältöjä. Toimintavuonna valmistui myös aihetta käsittelevä opintopaketti yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Opintopaketti tulee maksutta kansalliseen ammattikorkeakoulujen verkko-opintopaksojen tarjontaan. Esittelimme hankkeen tuloksia webinaareissa, tapahtumissa ja messuilla. TunneVaaka®-kirjasen levittäminen jatkui aktiivisesti ja siitä otettiin jo toinen painos.

Hankkeen ajan toiminut omaishoitajista koostuva kehittäjäryhmä osallistui kehittämistyöhön monipuolisesti. Toimintakauden aikana he muun muassa kommentoivat vertaisryhmämallin ohjaajanopasta, olivat puhujina hankkeen tilaisuuksissa sekä osallistuivat yhteiskunnalliseen keskusteluun omaishoitajien arjesta kirjoittamalla yhteisen mielipidekirjoituksen.

Tunne voimavarasi – ikääntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavarana -hanke (2020–2023) on Miina Sillanpään Säätiö sr:n, Maria Akatemia ry:n, Kuntoutussäätiö sr:n ja Omaishoitajaliitto ry:n yhteishanke, jota koordinoi Miina Sillanpään Säätiö. Hankkeen muita yhteistyökumppaneita ovat Etelä-Karjalan Omaishoitajat ry, Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry, Lakeuden Omaishoitajat ry, Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ry, Napapiirin Omaishoitajat ry, Satakunnan Omaishoitajat ry, Pohjois-Savon omaishoitajat ry, Kirkkohallitus, Metropolia ammattikorkeakoulu sekä Viola ry. Hanke sai sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi oman osuutensa kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Voimaa ikämiesten arkeen

Voimaa ikämiesten arkeen -hankkeen tavoitteena on eläkkeelle siirtyvien ja siirtyneiden 60–70-vuotiaiden ikämiesten osallisuuden kokemusten, elämänhallinnan ja sosiaalisen toimintakyvyn lisääminen sekä yksinäisyyden vähentäminen. Erityistä huomiota hankkeessa kiinnitetään yksin asuviin miehiin, syrjäseudulla asuviin miehiin, työkyvyttömyys- tai varhaiseläkkeelle jääneisiin ja työelämän ulkopuolella oleviin miehiin sekä maahanmuuttajataustaisiin ikämiehiin, eronneisiin ja leskiin. Hanke toteutuu Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueilla, joissa pilottipaikkakuntina toimivat Imatra, Luumäki, Hamina ja Kotka. Hanke sisältää suljettua ja avointa miesryhmätoimintaa sekä vapaaehtoisvalmennusta.

Toimintavuoden aikana järjestimme yhteensä kuusi suljettua ja neljä avointa Voimaa ikämiesten arkeen -ryhmää. Ryhmät toteutuivat Imatralla, Luumäellä, Kotkassa sekä Haminassa. Vuoden 2022 aikana toiminnassa oli mukana 80 ikämiestä. Ryhmien kävijäkato oli vuoden aikana hyvin vähäistä ja ainoastaan muutama osallistuja lopetti ryhmässä käymisen.

Ryhmiin osallistuneet miehet suunnittelivat itse ryhmätoiminnan sisältöjä ja vaikuttivat käsiteltäviin aiheisiin. Teemoiksi nousivat esimerkiksi ikämiehen terveyteen ja liikuntaan, sosiaalisiin suhteisiin, historiaan, ravitsemukseen sekä mielen hyvinvointiin liittyvät asiat. Ryhmätapaamisissa kuultiin erilaisia asiantuntijapuheenvuoroja aina sankarivainajien etsinnöistä edunvalvontavaltuutukseen. Ryhmät tekivät myös useita retkiä ja vierailuja muun muassa läheisille laavuille ja paikallisiin museoihin. Vuoden loppuun mennessä kaksi ikämiesryhmää toimi itsenäisesti hanketyöntekijän toimiessa taustalla ryhmän tukena.

Suljetun ryhmätoiminnan tuloksellisuutta arvioimme alku- ja loppukyselyllä sekä haastattelemalla osallistujia. Tulosten perusteella osallisuuden kokemus lisääntyi noin 50 %:lla ryhmätoimintaan osallistuneista henkilöistä. Osallistujien yksinäisyyden kokemuksessa ei havaittu ryhmätoiminnan aikana selkeää muutosta. Lähes jokainen ryhmätoimintaan osallistuneesta koki, että heidän näkemyksensä on otettu ryhmässä huomioon ja että he voivat vaikuttaa ryhmän sisältöihin. Kaikki haastatteluihin osallistuneet henkilöt kertoivat aikovansa jatkaa ryhmätoiminnassa myös vuonna

2023. Lisäksi haastatteluissa nousivat esille ryhmätoiminnan myönteiset vaikutukset viikko- ja vuorokausirytmiiin sekä sosiaalisiin suhteisiin.

Ryhmätoiminta koettiin positiivisena; erityisen tyytyväisiä osallistujat olivat hyvään ryhmähenkeen sekä ryhmän jäsenten mahdollisuuksiin päättää itse toiminnan sisällöistä. Sidosryhmille suunnatun palautekyselyn perusteella myös hankkeen sidosryhmät ja yhteistyökumppanit pitivät yhteistyötä ja sen sujuvuutta kiitettävänä.

Voimaa ikämiesten arkeen -hankkeen (2021–2024) yhteistyökumppaneina ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyöpiiri (Eksote), Kymenlaakson sosiaali- ja terveystyöpalvelujen kuntayhtymä (Kymsote), Imatran, Haminan ja Kotkan kaupungit, Luumäen kunta sekä Etelä-Karjalan mielenterveys ry.

Hanke sai sosiaali- ja terveystyöministeriön myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi oman osuutensa kymmenen prosentin omarahoitusosuudesta.

Läheisenä työelämässä – Voimaa läheishoivaajien työssäjaksamiseen

Vuonna 2022 käynnistyneen hankkeen tavoitteena on tukea 40–65-vuotiaiden työelämässä olevien läheishoivaajien työssäjaksamista ja ehkäistä uupumista, jonka työelämän ja läheishoivaajaroolin yhteensovittaminen voi aiheuttaa. Tukea tarjotaan hankkeessa kehitetyllä toimintamallilla, joka koostuu yksilö- ja vertaisryhmätyöskentelystä sekä chat-palvelusta. Vertaistukiryhmien painopiste on itsetuntemustyöskentelyssä, vertaisuudessa ja psykoedukaatiassa. Toteutamme toimintaa sekä etäyhteyksin valtakunnallisesti verkossa että lähitoimintana Helsingissä. Lisäksi hankkeessa koulutetaan vapaaehtoisia työskentelemään hankkeen eri tukimuodoissa. Kehitetystä ryhmämallista järjestetään koulutusta sekä valtakunnallisesti että kansainvälisenä yhteistyönä Virossa. Hankkeen valtakunnallisen vaikuttamistyön (webinaarit ja vaikuttajaverkoston toiminta) avulla tietoisuus läheishoivaajuudesta ja siihen liittyvistä kuormitustekijöistä lisääntyvät ja tukea tarvitsevat läheishoivaajat löytävät paremmin avun piiriin.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana yhteydenottoja chatin, sähköpostin ja ajanvarauskalenterin kautta tuli yhteensä 16. Yksilökeskusteluihin osallistui 12 henkilöä, joista kunkin kanssa käytiin 1–3 yksilökeskustelua. Lisäksi toteutui yksi ohjattu, viiden tapaamisen vertaistukiryhmä, johon osallistui yhteensä viisi osallistujaa.

Arvioinnissa käytimme Tunnevaaka® -mittaria sekä arviointilomakkeita. Tunnevaaka® -mittarin perusteella oli alustavasti nähtävissä lievää voimavarojen nousua ensimmäisen tapaamisen ja viidennen ryhmäkerran välissä. Palaute oli myönteistä ja osallistujat antoivat kokonaisarvioksi yksilökeskusteluissa ”erittäin hyvä”.

Toimintavuonna toteutimme yhteensä 15 infotilaisuutta ja webinaaria. Hanke teki aktiivista vaikuttamistyötä ja sai hyvän medianäkyvyyden avulla lisättyä tietoisuutta ilmiöstä. Toimintavuonna julkaistiin neljä artikkelia, yksi mielipidekirjoitus sekä neljä blogikirjoitusta painetussa ja sähköisessä mediassa. Hankkeen vaikuttajaverkosto kokoontui kuusi kertaa, ja toteutimme hankkeen somekanavissa yhdessä suunnitellun viestintäkampanjan marraskuussa. Hankkeen edustajat osallistuivat myös Läheistyön -verkostoon sekä Pähkinänsärkijät -verkostoon.

Läheisenä työelämässä -hanke on Miina Sillanpään Säätiö sr:n ja Maria Akatemia ry:n yhteishanke, jota hallinnoi Maria Akatemia. Keskeiset yhteistyökumppanit ovat vaikuttajaverkostoon kuuluvat Helsingin kaupungin seniori-info, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry ja Keskinäinen työeläkeyhtiö Varma. Hanke sai sosiaali- ja terveysministeriön vuosille 2022–2024 myöntämää STEA-hankeavustusta. Miina Sillanpään Säätiö vastasi oman osuutensa kymmenen prosentin omarahoitussuudesta.

Kunnon kaveri

Kunnon kaveri -hanke edistää Länsi-Helsingissä kotona asuvien yli 65-vuotiaiden ihmisten toimintakykyä sekä hyvinvointia. Hanketoimintaa on toteutettu kesästä 2021 lähtien. Hankkeen liikkumistuokiot pohjautuvat kansallisiin ikääntyneiden liikkumissuosituksiin. Ryhmätoiminta tukee osallistujia ylläpitämään toimintakykyään sekä lisää sosiaalista vuorovaikutusta alueen ikäihmisten kesken. Tapahtumat edistävät mielekästä tekemistä arjessa ja tarjoavat ikääntyneille maksuttoman harrastusmahdollisuuden. Vaikka hanke edistää ensisijaisesti ikäihmisten liikkumista, on sillä vaikutuksia myös mielen hyvinvointiin ja osallisuuteen.

Kunnon kaveri -hanke sai jatkorahoitusta uudelle kaudelle, joka käynnistyi toukokuussa 2022. Toisella hankekaudella osallistumismäärät kaksinkertaistuivat ensimmäiseen hankekauteen verrattuna. Hankkeen toiminta tavoittaa lukuisilla ja monipuolisilla tapahtumillaan viikoittain noin 100 alueen ikääntynyttä. Palautekyselyn mukaan 100 % vastaajista koki fyysisen kuntonsa parantuneen ja sosiaalisuutensa lisääntyneen. He tunsivat itsensä vireämmiksi ja kokivat vertaisuutta. Yhdeksän kymmenestä oli löytänyt toiminnan kautta itselleen uusia ystäviä. Yksinäisyyden tunteet olivat vähentyneet 84 %:lla vastaajista. Osallistuminen toi rytmiä ja turvaa sekä uutta sisältöä arkeen.

Toiminta tunnetaan alueella niin ikäihmisten kuin yhteistyökumppaneidenkin piirissä. Toimintakauden 2022 aikana vahvistimme entisestään kumppanuusverkostoa. Jatkoimme yhteistyötä Helsingin 4H-yhdistys ry:n kanssa koulutustehtävissä sekä tarjoamalla ryhmänohjauksia liikuntatsempareille. Etsivää vanhustyötä kehitimme tiiviisti kunta- ja järjestöyhteistyössä mm. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n, Helsingin kaupungin Seniori-Infon sekä Mereo/Vanhusten Palvelutaloyhdistys ry:n etsivän vanhustyön kanssa. Viestinnällistä yhteistyötä teimme edellä mainittujen yhteistyötahojen lisäksi myös Munkkiniemen ja Töölön seurakuntien sekä Pikku Huopalahden asukastalon kanssa. Yhteistyössä PerformanceSirkus ry:n, Tapanilan Erä ry:n sekä FlowerRescue ry:n kanssa toteutimme yhteisiä työpajoja. Hankkeen vapaaehtoiset monipuolistivat toimintaa järjestämällä kulttuurikävelyitä ja ukkojoogaa.

Hanke sai avustusta Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan vuoden 2022 iäkkäiden ihmisten liikkumisen ja kulttuuritoiminnan edistämisen määrärahoista.

Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa

Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa -hankkeen (2021–2022) tavoitteena oli edistää ikääntyneiden yhteisöllistä asumista Tuusulassa ja kehittää ikääntyneiden hyvinvointia edistäviä uusia

ja innovatiivisia yhteisöllisen asumisen ratkaisuja. Tuusulan kunta valmisteli hankkeessa ensimmäisiä yhteisöllisen asumisen kohteita sekä loi uudenlaista tarjontaa ja kysyntää ikääntyneiden asuntomarkkinoille. Hankkeen kohderyhmänä olivat ikääntyneet tuusulalaiset asukkaat.

Vuonna 2022 säätiö suunnitteli ja toteutti hankkeessa Elämää elinvuosiin -työpajan. Työpajaan kutsuttiin ikääntyneiden parissa työskenteleviä ammattilaisia. Työpajassa aihetta alustettiin tarinateatterin keinoin ja työskentelyä jatkettiin pohtien sitä, miten voisimme yhdessä kehittää ikääntyneille erilaisia palveluja ja toimintaa.

Tuusulan kunta sai hankeavustuksen yhteisöllisen asumisen kehittämiseen ympäristöministeriön ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmasta. Toimimme hankkeessa ostopalvelusopimuksella yhteistyökumppanina Tuusulan kunnan kanssa sovittujen tehtävien ja vastuiden mukaisesti. Lisäksi meillä oli edustaja hankkeen ohjausryhmässä.

Asumisen ennakointi

Miina Sillanpään Säätiön asumisen ennakointi -hankkeen tavoitteena oli herätellä ikääntyviä ihmisiä miettimään asumisen ratkaisuja hyvissä ajoin, silloin kun muutostarpeet eivät ole vielä akuutteja ja päätöksiin voi vaikuttaa itse.

Hankkeen tavoitteena oli edistää ja tukea eläkkeelle siirtyvien tai siirtyneiden ikääntyvien ihmisten neuvontaa asumisen ennakoinnissa. Lisäksi tavoitteena oli tuottaa selkeää ja ymmärrettävää sähköistä ja kirjallista neuvontamateriaalia.

Pilotoimme ja kehitimme hankkeessa tulevaisuuden asumisen varautumista varten aineistoa järjestöjen, kuntien ja vanhusneuvostojen käyttöön. Perustimme hankkeen toteuttamisen tueksi ikääntyvistä koostuvan kehittäjäryhmän, jonka osallistajat löytyivät Keski-Uudenmaan vanhusneuvostosta. Saimme ryhmän kautta ajankohtaista tietoa siitä, minkälaiset aineistot puhuttelevat ikääntyviä ihmisiä ja minkälaisilla asioilla on merkitystä arjen asumisessa. Kehittäjäryhmäläiset olivat innostuneita asumiseen liittyvistä asioista ja kiinnostuneita jakamaan kokemuksiaan.

Säätiön tuottama ennakointimateriaali koostui videosta ja sen sanoman kiteyttävästä esitteestä. Lisäksi toteutimme kaksi webinaaria, pidimme puheenvuoron Tuusulan ikäihmisten neuvoston messuilla ja Keski-Uudenmaan vanhusneuvostossa sekä rakensimme ikäasumisen teemasivun Miina Sillanpään Säätiön verkkosivuille. Tietoisuutta asumisen ennakoinnin tärkeydestä levitettiin myös mainoksilla, maksetuilla artikkeleilla sekä tiedotteella.

Kunnat ja hyvinvointialueet ovat merkittävässä asemassa tiedon levittämisessä sekä kuntalaisille ja kaupunkilaisille suunnatun informaation lisäämisessä. Hankkeessa teimme yhteistyötä Tuusulan kunnan kanssa.

Hanke oli ympäristöministeriön rahoittama järjestöjen yhteistyöhanke, johon osallistuivat Miina Sillanpään Säätiön ohella Ikäinstituutti, Muistiliitto ry, Suomen Asumisen Apu ry, Suomen muistiasiantuntijat ry ja Vanhustyön keskusliitto ry. Hanketta koordinoi Työtehoseura ry.

Hyvän ikääntymisen etsijät -toiminta

Hyvä ikääntyminen on jokaiselle yksilöllistä, ja kehittämistyön kohdentamiseksi on olennaista selvittää ikääntyvien ihmisten omia toiveita ja tuen tarpeita. Vuonna 2022 haimme vastauksia hyvän ikääntymisen tekijöihin ryhmätoiminnan keinoin ikääntyneiden tarinoita, kokemuksia ja tarpeita kuulemalla. Hyödynsimme toiminnassa fasilitoivia menetelmiä ja tehtäviä, kuten albumikuvia ja tulevaisuuskirjeen kirjoittamista.

Hyvän ikääntymisen etsijät -ryhmätoimintaa pilotoitiin keväällä Itä-Helsingissä Puotilassa ja syksyllä Länsi-Helsingissä Munkkiniemessä. Molemmat ryhmät kokoontuivat neljä kertaa. Ryhmätoimintaan osallistui kaksitoista iältään 72–85-vuotiasta kotona tai palveluasunnossa asuvaa naista.

Ryhmiä toiminnassa ilmeni, että hyvään ikääntymiseen liittyivät merkitykselliset ihmissuhteet, erityisesti läheiset, mutta myös harrastusten kautta solmitut ihmissuhteet. Mielekäs arki muodostui liikunta- ja kulttuuriharrastuksista sekä tekemisestä, johon saattoi uppoutua ja jossa omia taitoja pystyi käyttämään ja kehittämään. Myös koti- ja lähiympäristön esteettömyys ja viihtyisyys, lähipalvelut ja luontokokemuksia tarjoava lähiympäristö liittyivät hyvään ikääntymiseen. Siihen kytkeytyivät myös terveys ja toimintakyky.

Toiminnassa mukana olleet henkilöt pitivät terveyttä ja toimintakykyä osallistumisen ja mielekkään arjen mahdollistavana kivijalkana ja he olivat valmiita panostamaan niihin omalla toiminnalla. Terveysten ja toimintakykyyn liittyi myös huolta niiden heikkenemisestä ja toisaalta toiveita niiden paranemisesta. Huolta aiheuttivat laajemminkin arjessa selviytyminen ja avun saanti sekä lähipalveluiden saatavuus. Puheissa ja teksteissä tuli esille myös huoli ikääntyvien arvostuksesta yhteiskunnassa *”Että minulle ja meille löytyisi paikka olla ja elää.”*

Osallistujat pitivät tärkeänä myönteisen vireystilan ja mielialan säilymistä ja edistymistä. Muutosjoustavuus, huumorin ylläpitäminen ja kevyempi suhtautuminen asioihin murehtimisen sijaan olivat ryhmäläisten mielestä tavoiteltavia asioita.

Hyvän ikääntymisen etsijät -ryhmätoimintaan osallistuneet henkilöt tunsivat hyötyneensä toiminnasta monin tavoin: mieliala parani, vertaisuuden kokemus ja sosiaalisuus lisääntyivät. Myös kyky tunnistaa itselle merkityksellisiä asioita ja omaan hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä pyrkimys toteuttaa niitä lisääntyivät. Yksinäisyyden tunteiden koettiin vähentyneen ja suhtautumisen omaan tulevaisuuteen muuttuneen aiempaa myönteisemmäksi. Mahdollisuutta itsetutkiskeluun sekä asioiden jakamiseen vertaisten kanssa osallistujat pitivät hyödyllisenä.

Hyvän ikääntymisen etsijöiden kanssa jaetut kokemukset lisäsivät ymmärrystämme ikääntyville itselleen merkityksellisistä asioista, tarpeista sekä tulevaisuuteen liittyvistä toiveista ja huolista. Ryhmätoiminnassa hyödynnetyt menetelmät ja prosessi olivat osallistujille mieleisiä ja hyödyllisiä,

joten kokeilu tarjoaa myös aihioita ryhmätoimintamallille. Toimintavuonna tehtyä pilottia hyödynnetään vuonna 2023 uudessa hankesuunnitelmassa.

Hyvän ikääntymisen etsijät -toiminta toteutui säätiön omalla rahoituksella, ja se jatkuu vuonna 2023 kartoittamalla ikääntyneiden ihmisten elämäntilanteita sekä yhteiskehittämisen toimintamuotoja.

Kulttuuri ja elinympäristö hyvän ikääntymisen edistäjinä

Toimintakykyä ylläpitävän ja sosiaalista vuorovaikutusta sisältävän toiminnan tavoitteena on tukea sekä itsenäisesti asuvien että palveluasumisen piirissä olevien ikäihmisten aktiivista ikääntymistä omassa ympäristössään.

Asumispalvelukeskus Wilhelmiinan naapurustossa sijaitsevan Taavetinpuisto -senioriliikuntapuiston ja Wilhelmiinan sisäpihan välineet sopivat tasapaino-, lihasvoima- ja muistiharjoitteluun toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Miina Sillanpään Säätiön ja Helsingin kaupungin yhdessä kehittämä Taavetinpuisto on julkinen puisto, joten se oli vapaasti käytettävissä yksilölliseen harjoitteluun. Toimintavuonna hyödynsimme Taavetinpuistoa myös Kunnan kaveri -toiminnassa. Helsingin kaupunki vastasi Taavetinpuiston kunnossapidosta ja SenioriSonan ylläpitokustannuksista.

Osallistuimme toimintavuonna viidennen kerran vuosittaiseen ARMAS-festivaaliin, joka nostaa esiin ikääntyneitä taiteilijoita, aktivoi yhteiskunnallista keskustelua ikääntymisestä ja tekee ikääntymisen teemoja näkyväksi taiteen keinoin. Osana ARMAS-festivaalia järjestimme Kulttuurista ja musiikista hyvinvointia kaikille -webinaarin. Lisäksi olimme yksi ARMAKSEN yhteistyökumppaneista Saavuta seniorit -hankkeessa, johon ARMAS sai Helsingin kaupungin avustusta. Hankkeen tavoitteena oli tukea monipuolisella kulttuuritoiminnalla ikääntyneiden omannäköistä vanhuutta.

Säätiön rahoittama Muistaakseni laulan® -toiminta sisältää musiikkiaineistoa, kuorotoimintaa sekä yhteislaulujatiloituksia. Senioreille avoimen Laulusta voimaa! -kuoron harjoitukset järjestettiin kuoronjohtaja Marjukka Riihimäen johdolla alkuvuodesta etänä koronapandemian vuoksi ja syksyllä Wilhelmiinassa. Koronatilanteen takia yhteisöllisyyden ja musiikin hyvinvointivaikutusten tukemiseksi suunniteltuja yhteislaulutiloituksia ei voitu toteuttaa Wilhelmiinassa toimintavuoden aikana. Myöskään joulukonserttia Wilhelmiinassa ei voitu järjestää, mutta jouluksi valmistui Marjukka Riihimäen ja Laulusta voimaa! -kuoron kanssa toteutettu tekstitetty jouluinen yhteislauluvideo. Video on maksutta hyödynnettävissä ikääntyneiden virkistystoimintaan ja se löytyy säätiön YouTube-kanavan lisäksi Muistipuisto®.fi -palvelusta.

Apurahat

Säätiön jakamien apurahojen tavoitteena on mahdollistaa uusien ja innovatiivisten tieteellisten tutkimusten toteuttaminen. Säätiön hallitus päättää vuosittain tieteelliseen tutkimustyöhön myönnettävistä apurahoista.

Vuonna 2022 maksoimme apurahan väitöstutkimukseen, jonka aiheena on inhimillisen kestävyuden rakentaminen, edistäminen ja ylläpitäminen ikääntyvien asumisessa. Uuden apurahan säätiö myönsi kahteen väitöstutkimukseen, joista toinen tarkastelee kosketusta kotihoidossa ja toinen iäkkäiden yksinäisyyden kokemusta ja luonnon merkitystä palveluasumisessa. Väitöstutkimusten aiheet ovat ajankohtaisia ja tuottavat monipuolista tutkimustietoa myös kulttuurihyvinvoinnin näkökulmasta.

2.2. ARVOA YKSILÖLLE JA YHTEISKUNNALLE

Strategiamme mukaista vaikuttamistoimintaa

Säätiö vaikuttaa yhteiskunnassa tekemällä sääntöjensä mukaista yleishyödyllistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä toimimalla aktiivisesti yhteistyöverkostoissa ikääntyvien ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Tavoitteenamme on edistää sekä ikääntyvien ihmisten elämänlaatua että sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä yhteiskunnassa. Koronapandemia on vaikuttanut viime vuosina ikääntyvien ihmisten elämään ja vähentänyt rajoitusten vuoksi heidän sosiaalisia kontaktejaan. Kehittämämme toimintamallit tarjosivat ikäihmisille osallistumismahdollisuuksia ja vertaistukea. Hankkeissamme teimme yhteistyötä myös kuntien kanssa niin, että järjestölähtöisellä toiminnallamme voitiin tukea erityisesti haasteellisissa tilanteissa tai haavoittuvassa asemassa olevien ikääntyvien ihmisten terveyttä ja hyvinvointia.

Toimintavuonna julkaisimme verkkosivuillamme ja sosiaalisessa mediassa vaaliteemamme kevään 2023 eduskuntavaaleihin. Painotimme eduskuntavaaliteemoissa ikääntyvien ihmisten toimintakyvyn ja kuntoutuksen sekä pienituloisten ikääntyneiden ihmisten selviytymisen turvaamista. Lisäksi nostimme esille tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan merkityksen kestäväen tulevaisuuden edellytyksenä.

Asiantuntijuutemme ikääntyneiden hyvinvoinnin kehittäjänä ja kuntoutuksen asiantuntijana tunnetaan järjestöissä ja keskeisissä yhteistyöverkostoissa, minkä osoittivat toimintavuonna sekä pyynnöt hankeyhteistyöhön että valinnat edustuksiin toimikunnissa ja työryhmissä. Vaikuttamistyön painoalueena olleeseen ikääntyvien hyvinvoinnin edistämiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen säätiö vaikutti asiantuntijana mm. sosiaali- ja terveysministeriön, THL:n, Hyvinvointiala HALI ry:n ja SOSTE ry:n työryhmissä (liite). Osana kuntoutuksen uudistusta sosiaali- ja terveysministeriössä jatkui toimintavuonna lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjautumisen -hanke, jossa valmisteltiin lääkinnällisiin kuntoutuspalveluihin ohjaamisen perusteet. Ikääntyneiden kuntoutuksen kokonaisuuden laatiineen asiantuntijatyöryhmän puheenjohtajana toimi ministeriön kutsumana säätiön toimitusjohtaja. Joulukuussa sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi hankkeen tuotoksena Lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjaamisen perusteet -oppaan. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta julkaisi keväällä 2022 raportin Ikääntymisen tulevaisuuksia 2060 – taidevälitteinen dialogi uuden ajattelun lähteenä, jonka asiantuntijaryhmässä säätiöllä oli myös edustaja.

Kesäkuussa järjestimme perinteisen, Miina Sillanpään syntymäpäivän kunniaksi tapahtuvan tilaisuuden SOIHTU-muistomerkillä. Juhlapuheessaan säätiön puheenjohtaja korosti tulevaisuustietoisuuden merkitystä. Yhteistyössä Miina Sillanpään Seuran kanssa suunnittelimme

näkyvyyttä vuonna 2023 vakiintuvalle Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen liputuspäivälle. Syksyllä Helsinkiin Hakaniemeen avautui Miina Sillanpään mukaan nimetty katu, josta säätiö antoi vuonna 2020 puoltavan kannanoton Helsingin kaupungille yhdessä asiaa ajavien tahojen kanssa.

Viestintä toimintamme tukena

Koronavuosien jälkeen toimintavuoden keskeisenä tavoitteena oli ikääntyneiden osallisuuden lisääminen ja kannustaminen aktiiviseen toimintaan. Matalan kynnyksen toiminta, yksinäisyyden ehkäisy, vertaistoiminta ja toimintakyvyn ylläpitäminen näkyivät vahvasti kehittämistoiminnassamme ja sen viestinnässä. Koronatilanne rajoitti edelleen kasvokkaisten tapahtumien järjestämistä erityisesti alkuvuonna, jolloin verkko- ja digitaaliset palvelut sekä niiden markkinointi pysyivät pääasiallisina toimintamuotoina.

Markkinoimme säätiön kehittämiä maksuttomia, helppokäyttöisiä tuotoksia ja toimintamalleja ja toimme niitä esille myös sote-alan verkostoissamme. Tuottamiemme palvelujen aktiivinen käyttö osoitti, että kehitystyömme on ollut onnistunutta ja tuotoksille ja palveluille on ollut tarvetta. Muistipuiston® suosion lisäksi luonnon hyvinvointivaikutuksia hyödyntävä maksuton Luontosivusto.fi -palvelu on saavuttanut vakiintuneen aseman. Sivuston käyttäjiä oli toimintavuonna keskimäärin lähes 3300 kävijää kuukaudessa, parhaimmillaan yli 5700 kävijää kuukaudessa. Harjoituksia hyödynnettiin palautteen mukaan erityisesti kuntouttavassa toiminnassa sekä ryhmätoiminnassa. Säätiön tuottamaa tekstitettyä jouluisia yhteislauluvideota levitettiin valtakunnalliseen käyttöön ikääntyvien virkistystoimintaan. Video on keräsi lyhyessä ajassa yli 1000 katselukertaa.

Someviestinnän tueksi koostetun teemakalenterin avulla panostimme teemalliseen ajankohtaiseen viestintään. Perustimme säätiölle myös LinkedIn-tilin. Meneillään olevista hankkeista julkaisimme useita lehtiartikkeleita ja laadimme lisäksi säätiön omia mediatiedotteita Kunnon kaveri -hankkeesta, Tunne voimavarasi -hankkeesta sekä Asumisen ennakoinnista.

Suoraan säätiön ylläpitämiin verkkopalveluihin ja hankkeiden omille nettisivuille ohjautuvien kävijöiden määrän kasvu osoitti, että niiden tunnettuus on lisääntynyt. Sosiaalisen median seuraajien lukumäärä kasvoi edelleen tasaisesti. Uutiskirjeellämme sekä mediatiedotteillamme oli keskimääräistä tasoa korkeammalle vakiintunut avausprosentti, lukijoina myös valtakunnallisten päämedioiden johtohenkilöt.

3. TALOUS, HALLINTO JA OMAISUUDEN HOITO

Säätiön hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä.

Säätiön hallituksen jäseninä toimivat:

Merja Mäkisalo-Ropponen	puheenjohtaja
Pekka Räsänen	varapuheenjohtaja
Teija Hammar	jäsen
Sari Hosionaho	jäsen
Jyri Juusti	jäsen
Satu Korhonen	jäsen
Marja Pajulahti	jäsen

Säätiön hallituksen kevätkokous järjestettiin 26.4.2022. Hallitus piti toimintavuoden aikana kahdeksan kokousta ja yhden tulevaisuustyöpajan säätiökonsernin operatiivisen johdon ja esihenkilöiden kanssa. Toimitusjohtajana toimi kasvatustieteiden maisteri Eija Sorvari, tilintarkastajana KPMG Oy Ab päävastuullisena KHT Jaana Inki.

Miina Sillanpään Säätiö rahoittaa toimintansa pääosin omistamiensa kiinteistöjen, osakehuoneistojen ja maa-alueiden vuokraustuotoilla sekä julkisella rahoituksella. Säätiön tehtävänä on huolehtia varallisuudestaan siten, että säätiön sääntöjen mukainen toiminta on vakaata nyt ja tulevaisuudessa.

Säätiökonsernin omistamia kiinteistöjä ja huoneistoja korjattiin vuoden aikana kuntoarvioiden mukaisesti. Ennakoiva toiminta kiinteistöjen ja huoneistojen kunnossa pitämiseksi ja niiden jalostaminen toiminnan muutoksia ja asiakastarpeita vastaaviksi on välttämätöntä vuokratuottojen varmistamiseksi. Suurten ja ikääntyvien kiinteistöjen kunnossapidolla on oleellinen vaikutus säätiön toiminnan kannattavuuteen. Toimintavuonna jatkoimme Siuntion Kylpylän myyntitoimia kiinteistön vuokrasopimuksen päättyttyä 30.4.2022.

Asunto Oy Amos on Helsingissä Tarkk'ampujankatu 1:ssä sijaitseva asunto-osakeyhtiö, jonka osakekannasta säätiö omistaa 33 % ja säätiökonserni 43 %.

Säätiökonsernin rahoitusasema on hyvä, säätiössä ei ole korollista velkaa ja säätiökonsernin nettovelkaantumisaste on negatiivinen. Tarkemmat tiedot säätiön ja säätiökonsernin taloudellisesta asemasta ilmenevät säätiökonsernin tilinpäätöksestä, joka on saatavissa osoitteesta Miina Sillanpään Säätiö sr, Taavetti Laitisen katu 4, 00300 Helsinki.

4. TOIMINNAN ARVIOINTI JA TULEVA KEHITYS

Sääntöjen mukaiset vanhustyön, kuntoutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan tavoitteet toteutuivat säätiön omana toimintana ja yhtiötetyn liiketoiminnan kautta. Säätiön talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa asetetut tavoitteet toteutuivat pääosiltaan.

Säätiön vuosille 2021–2024 laaditun strategian mukaisesti toimintamme missiona on *Hyvä arki ikääntyvälle*. Visiomme *Rohkeaa kehittämistyötä, jotta me kaikki voisimme ikääntyä paremmin* haastaa tarttumaan myös vaikeisiin ongelmiin ja hakemaan niihin ratkaisuja. Lähitulevaisuudessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että maailmantilanteen jännitteisyys ja epävarmuus aiheuttavat turvattomuutta, hyvinvoinnin haasteita ja vaikeuttavat arjessa selviytymistä.

Miina Sillanpään Säätiö on innovatiivinen kehittäjä, jonka tuottamat toimintamallit ja aineistot ovat levinneet ikääntyvän väestön, järjestöjen sekä sosiaali- ja terveysalan toimijoiden käyttöön. Strategian mukaisesti säätiön yleishyödyllisen työn keskiössä on arvon tuottaminen sekä ikääntyneille kansalaisille että yhteiskunnalle. Tavoitteenamme on edistää ikääntyvien ihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä sekä sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä yhteiskunnassa. Kiinnitämme toiminnassamme erityistä huomiota tuloksellisuuteen, vaikutuksiin sekä hankkeissa syntyneiden toimintamallien levittämiseen ja juurruttamiseen. Keskeinen lähitulevaisuuden tavoite on kehittämisyyhteistyön lisääminen hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan jatkuvalla kehittämiselle on olennaista, että toimintaan saadaan myös ulkopuolista rahoitusta. Epävarmuutta aiheuttaa erityisesti Veikkauksen tuottojen siirtyminen valtion budjettiin vuonna 2024. Tämän vuoksi on tärkeää löytää uusia ulkopuolisen rahoituksen lähteitä sosiaali- ja terveysministeriön myöntämien avustusten lisäksi.

Wilhelmiina Palvelut Oy:lle vuosi 2023 on merkittävä Wilhelmiina Tenhola -hoivakodin avautuessa keväällä. Kohteessa tarjoamme sekä ympärivuorokautisen hoivan että yhteisöllisen palveluasumisen palveluja. Yhtiön palvelujen kysynnän arvioidaan jatkuvan vahvana, sillä entistä useampi ikääntyvä läheisineen hakee uudenlaisia ratkaisuja ja omaa toimijuuttaan tukevia turvallisia asumisen mahdollisuuksia, palveluita ja yhteisöjä. Wilhelmiina Palvelut Oy panostaa jatkossakin asukaslähtöiseen työhön, toiminnan laatuun sekä esihenkilötyöhön ja tätä kautta henkilöstön pito- ja vetovoimaan.

Ennakoiva toiminta kiinteistöjen kunnossa pitämiseksi ja niiden jalostaminen toiminnan muutoksia ja asiakastarpeita vastaaviksi ovat lähitulevaisuuden haasteita. Suurten ja ikääntyvien kiinteistöjen kunnossapidolla on oleellinen vaikutus toiminnan kannattavuuteen. Häiriötekijöitä säätiökonsernin toimintaan voivat lähitulevaisuudessa aiheuttaa edelleen koronapandemia sekä epävarma maailmantilanne ja kiihtyvä inflaatio.

Konsernin liikevaihdon odotetaan kasvavan noin viidenneksen, mutta tuloksen kääntyvän negatiiviseksi vuonna 2023 uuden hoivakodin avaamiskustannusten vuoksi.

Toimintavuoden päätyttyä Miina Sillanpään Säätiö myi 2.2.2023 Siuntio Invest Oy:lle Siuntion kylpyläkiinteistön, siihen kuuluvat maa-alueet sekä Lepopirtin rakennuksineen. Kiinteistössä tullaan jatkamaan hotelli- ja ravintolatoimintaa, ja Siuntion kunta vuokraa kylpylästä uimahallitilat, kuntosalin ja liikuntasalin sekä ottaa hoitaakseen kylpylän läheiset ulkoilureitit. Myös säätiön operatiiviseen johtoon on tulossa muutoksia, sillä nykyinen toimitusjohtaja jää eläkkeelle syksyllä 2023 ja hallitus on käynnistänyt uuden toimitusjohtajan rekrytointiprosessin vuoden 2023 alussa.

LIITE 1

SÄÄTIÖN EDUSTUKSET VUONNA 2022

Eduskunnan ikäverkosto (jäsenyys)

Helsingin kaupunki, Kunta-järjestö yhteistyöverkosto, Seniori-Infon koordinoima työryhmä (jäsenyys)

Helsingin kaupunki, Liikkumisen edistämisen hankkeet sekä Liikkuvat verkoston -työpajat, yhteiskehittäminen (jäsenyys)

Hyvinvointialan liitto ry, Kuntoutuksen taustaryhmä (jäsenyys)

Hyvinvointialan liitto ry, Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumin taustaryhmä (jäsenyys)

Ikäinstituutti, Voimaa etäjumpasta -koordinaatioryhmä (jäsenyys)

Järjestöjen yksinäisyysverkosto (jäsenyys)

Kehitysvammatuki 57 ry, Hetkittäin-hankkeen ohjausryhmä (jäsenyys)

Kuuloliitto ry, Kuule ja muista -hankkeen ohjausryhmä (jäsenyys)

Miina Sillanpään Seura ry (hallituksen varapuheenjohtajuus)

Pähkinänsärkijät-verkosto, järjestöjen yhteistyöverkosto (jäsenyys Läheisenä työelämässä -hankkeella)

Pääomaverkosto, omaishoitotyötä tekevien ja järjestötoimijoiden yhteistyöfoorumi (jäsenyys Läheisenä työelämässä -hankkeella)

Rehabilitation International Finnish Committee RIFI ry (jäsenyys)

Siskot ja Simot Ry, AKSELI, aktiivisena eläkkeellä -hankkeen ohjausryhmä (jäsenyys)

SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry

- Kuntoutusverkosto KUVU (jäsenyys)
- Vanhustyön VAHVA-verkosto (jäsenyys)
- Terveysten edistämisen -verkosto (jäsenyys)

THL, Muistisairauksien varhaisen toteamisen kansallisen palvelupolkumalli -hankkeen tueksi perustettu kansallinen yhteistyöverkosto (jäsenyys)

Valtaa vanhuus -verkosto (jäsenyys)

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Etsivän vanhustyön alueellisen ja valtakunnallisen mallin kuvaaminen ja kehittäminen sekä työn tuloksellisuuden osoittaminen -ohjausryhmä (jäsenyys)

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Helsingin Ikäverkosto -työryhmä (jäsenyys)

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Ikäteknologiakeskuksen ohjausryhmä (jäsenyys)

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Vapaaehtoistoiminta etsivän vanhustyön tukena -työryhmä (jäsenyys)

Vanhustyön keskusliitto ry (hallituksen jäsenyys)

LIITE 2

SÄÄTIÖN TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA 2022

Käynnissä olevat hankkeet/ myönnetyt avustukset	hankkeen toiminta-aika
Ikäasumisen ennakointi	2022
Keko – kehitysvammaisten elintapavalmennus	Ak-avustus; alkaen 2003
Kunnon kaveri	2021–2022 sekä 2022–5/2023
Tunne voimavarasi	2020–2023
Voimaa ikämiesten arkeen	2021–2024
Voimaa läheishoivaajien työssä jaksamiseen (Läheisenä työelämässä)	2022–2024 (hallinnoija Maria Akatemia ry)
Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa	2021–2022 (hallinnoija Tuusulan kunta)
Valmisteilla olevat hankkeet	
SenioriKamu – sosiaalista tukea ja toivetapahtumia	valmistelu 2022, toteutuu 2023–2025
Säätiön ylläpitämät toiminnot	
Luontosivusto	Luontosivusto.fi -verkkopalvelu
Muistipuisto ®	Muistipuisto.fi -verkkopalvelu
Neuvokkaiden naisten kestävätkonstit ®	Materiaalipankki, ryhmätoimintamallin digiopas oppilaitosyhteistyönä, Ryhmätoiminnan käsikirja ja Konstikokoelma
Taavetinpuisto	Ohjeistus senioriliikuntaan puiston laitteilla
Muistaakseni laulan ®	Laulukirja, musiikkitoiminta ikääntyneille
Tuotokset, toimintamallit, raportit	
Ikäasumisen ennakointi: Ennakoi ajoissa – asuminen ikääntyneenä	video
Kunnon kaveri	infograafi
Jouluinen yhteislauluvideo Laulusta voimaa! - seniorikuoron ja Marjukka Riihimäen johdolla, tekstitetty	video, Muistaakseni laulan ® -toimintaa
Tunne voimavarasi: Tunne voimavarasi – ryhmätoimintamalli, ohjaajan opas	sähköinen opas (pdf)
Tunne voimavarasi: koulutusvideot ryhmätoimintamallin käyttöönottamiseksi	videot, 4 kappaletta